

1949 arrangerade Olof Palme, sanktionerat av sin mor, ett skenäktenskap med den tjeckiska kvinnan Jelena Rennerova för att denna skulle kunna fly från den kommunistiska regimen i Tjeckoslovakien. Giftermålet var Olof Palmes första.¹ Han gifte sig 1956 med Lisbet Beck-Friis.

"Denna ungdom skall uppfostras till att tro på en absolut sanning, en dogm, som har den fördelen att den serverar patentlösningar och därför befriar människor från nödvändigheten att tänka. Det har tänkts färdigt i den totalitära staten."

- Olof Palme om barnens och ungdomens uppfostran i det totalitära kommunistiska Tjeckoslovakien.

Källa: Svenska Dagbladet, "Demonstration i Prag", den 15 juni 1949.

"Detta individualitetens totala utsuddande till förmån för kollektivet [...] innebär en klar negering av det individens egenvärde, den människans helighet och okränkbarhet som ansetts utgöra grundvalarna för vår civilisation."

- Olof Palme om individens möjligheter i kollektivet i det totalitära kommunistiska Tjeckoslovakien.

Källa: Svenska Dagbladet, "Demonstration i Prag", den 15 juni 1949.

"Kommunismen har i Tjeckoslovakien medfört en kränkning av de traditionella demokratiska fri- och rättigheterna, missbrukande av den personliga integriteten, förtryck, tvång och tortyr. Men dess kanske största skada ligger i risken för en förstöring av människornas mentalitet, av deras vilja, tro och strävanden...."

- Olof Palme om de mänskliga fri- och rättigheterna i det totalitära kommunistiska Tjeckoslovakien.

Källa: Svenska Dagbladet, "Demonstration i Prag", den 15 juni 1949.

"Den första talaren var överstelöjtnant Kan Buk, Nordkorea. Han var iklädd uniform och medförde en bazooka och två gevär till talarstolen. Hans anförande var fruktansvärt. Hätskt och kulminerade i ropet: 'Död åt de amerikanska inkräktarna i Korea.' Efter talen följde en 30 minuters demonstration. Kongressens grundton var anslagen."

- Palme om den internationella studentorganisationen IUS världskongress i Prag 1950.

Källa: I takt med tiden Olof Palme 1927 - 1969 av Kjell Östberg, professor i historia, sid: 77. / Rapport från International Union of Student's kongress i Prag den 14 - 24 augusti 1950, i Olof Palmes arkiv 4.2 vol I.

"Ett led i östblockets politiska propaganda, närmast i den nu aktuella fredshetsen, som djupast syftar till att grundmura föreställningen om Sovjetunionen som de fredsälskande krafternas främsta banerförare för att en eventuell rysk aggression ögonblickligen godtas som en fredshandling.... Det groteska i denna fredspropaganda belyses av att man kunde framhålla att 'kampen för freden förenar oss alla oberoende av politisk eller religiös uppfattning', för att i nästan samma andetag förklara att 'när vi ropar 'vi vill ha fred' så menar vi 'ned med imperialismen och kapitalismen'. Allmänt kan sägas att kongressen blev ett fruktansvärt exempel på hur långt en

¹ I takt med tiden Olof Palme 1927 - 1969 av Kjell Östberg, professor i historia

skicklig dirigerad masspsykos kan driva människor att förnedra sig.”

- Palme om den internationella studentorganisationen IUS världskongress i Prag 1950.

Källa: I takt med tiden Olof Palme 1927 - 1969 av Kjell Östberg, professor i historia, sid: 77. / Rapport från International Union of Student´s kongress i Prag den 14 - 24 augusti 1950, i Olof Palmes arkiv 4.2 vol I.

”Ännu en gång har det inträffat att i ett kommunistiskt land, en frihetsrörelse stoppats med våld. Det angriparen fruktar är kanske inte endast det tjeckiska folkets självbestämmanderätt, det är också det polska, det östtyska, det bulgariska och måhända framför allt det ryska folkets längtan efter frihet och självbestämmande.”

- Olof Palme om ockupationen av Tjeckoslovakien, 1968.

”Folkens längtan efter frihet kan icke nedslås med våld. Den kommer att leva och den kommer till sist att segra.”

- Olof Palme i ett tal i Malmö 21/8 1968, angående Sovjetunionens invasion av Tjeckoslovakien.

”Pragkuppen 1948 var för många i min generation en avgörande politisk upplevelse. Inga förmildrande omständigheter kunde anföras till försvar för övergreppet. Tjeckoslovakien var en utvecklad industrination med väl fungerande demokratiska institutioner. Men den tjeckiska demokratin krossades över en natt genom militärt överväld och med obarmhärtig förföljelse av oliktankande som följd.”

- Olof Palme i tidningen Fackföreningsrörelsen om den kommunistiska kuppen i Prag 1948.

Källa: Tidskriften Fackföreningsrörelsen, ”En borgerlig regering – ett steg tillbaka”, 1968, nr 17/18

”Så 1950 var jag med på ett ungdomsmöte i Prag. Vackra banderoller om fred och folkens självbestämmanderätt. I tio dagar försökte jag få ordet för att protestera mot kommunisternas eländiga missbruk av ordet demokrati. Men vi skreks ner och buades ut. [...] Sedan de dagarna vet jag att demokratin måste ständigt försvaras, vinnas på nytt, vidga sin verkningskrets.”

- Olof Palme i ett tal i Malmö efter Sovjetunionens inmarsch i Prag i augusti 1968.

Källa: Olofpalme.org, Biografiska notiser 1950 av Stellan Andersson.

”Men på den punkten så kommer ni aldrig få mig att ändra mig en millimeter när det gäller vakthållningen om ett demokratiskt styrelseskick.”

- Olof Palme vid Kårhusockupationen i maj 1968.

Källa: SVT2, 123 saker - varje svensk bör veta, 081015.

”Dagens studenter, framtidens ledare” - det anser jag vara en reaktionär devis. Studenterna är EN av de grupper som potentiellt kan förändra samhället. Det är ett elitänkande om någon tror att samhälls förändring är en akademisk exklusivitet. I allmänhet har det varit så att akademikerna motsatts sig förändringar av samhället och utgjort en konservativ bastion. Finns en förändring i denna inställningen så är det Iofs. glädjande. Men studenterna kan aldrig bli mer EN av de grupper som kan förändra samhället.”

- Olof Palme vid Kårhusockupationen i maj 1968.

Källa: Dokumentären "Olof Palme 1927-1986" (1996) av Birgitta Zachrisson och

Tom Alandh.

"De som ledde mötet och de som släpptes upp i talarstolen medan jag var där – det var kommunister som ville begagna den här diskussionen om studentdemokrati och UKAS till att uttrycka sin avsky för demokratin och för att förorda våldsmetoder i förändringen av det svenska samhället." [...] "Det här mötet ser jag som en förövändning från Vänsterns ungdomsförbund att lansera sin våldsideologi – undervisningsförhållandena kom långt, långt i bakgrunden."

- Olof Palme till Dagens Nyheter den 26 maj om Kårhusockupationen.

Källa: Claes Fredelius, Kårhusockupationen Ur boken *Det är rätt att göra uppror – Om klasskampen i Sverige*, utgiven 1970 (Bonniers förlag) / Dagens Nyheter, 26/5 –68.

"Det här var ju mer att uppleva gamla ungdomsminnen, när jag själv var student så åkte jag omkring i de kommunistiska öststaterna och försökte debattera. Men där blev jag avbruten av talkörer som ropade "Stalin, Stalin". Men då visste man att ens vänner satt i kommunisternas fängelser så då slogs man med verklig övertygelse."

- Olof Palme vid Kårhusockupationen i maj 1968.

Källa: Dokumentären "Olof Palme 1927-1986" (1996) av Birgitta Zachrisson och Tom Alandh.

"Den är en brutal aggression, ett flagrant brott mot varje nations rätt till självbestämmande, ett brott mot folkrätten [...]"

– Olof Palme om Sovjetunionens invasion av Afghanistan inför Stockholms arbetarekommun den 12 januari 1980.

Källa: Olof Palme. En bibliografi – Sammanställd av Ingrid Malm-Andersson

"Werner börjar få rutin på att uttala sig mot sina partibröders illdåd i olika delar av världen. Men han borde fråga sig om det inte är något fel på leninismen."

- Olof Palme i vårriksdagens allmänpolitiska debatt 1980, angående Sovjetunionens intåg i Afghanistan.

"Men låt mig för lite principiellt tillägg här. Fälldin har nu tjatat på mig och jag ska tala om varför jag är socialist. Och jag är demokratisk socialist, med stolthet och med glädje. Jag blev det när jag for omkring i Indien och såg den fruktansvärda fattigdomen, fast en del var oerhört rika. När jag for runt och såg en ännu mer förnedrande fattigdom på sätt och viss i förenta staterna. När jag som mycket ung kom öga med öga med kommunismens ofrihet och förtryck och människoförföljelse i kommuniststaterna."

- Olof Palme om varför han är socialist, 1982.

Källa: Ingvar Carlsson, Ur skuggan av Olof Palme, 1999.

"Folkdemokratierna i Östeuropa upprättades en gång i hägnet av den sovjetiska ockupationsmakten. Dessa regimer hade inte något folkligt stöd. I den mån en folklig legitimitet fanns, så gick den snabbt förlorad. Dessa länder har sedan dess lidit av ekonomiska problem, politisk ofrihet och en stel byråkrati. Några framtidshopp utgör de icke."

- Olof Palmes anförande vid TCO:s kongress i Stockholm, 820701.

Källa: http://www.olofpalme.org/wp-content/dokument/820701b_tco_kongress.pdf

”Historien har lärt oss att när diktaturer kommer till makten är det de fackliga friheterna som först tas bort och de fackliga ledarna som blir förtryckets första offer, som jagas till fängelser, tortyrkammare och avrättningskammare. Så var det i nazismens Tyskland, i kommunisternas länder, så är det i dag över stora delar av Latinamerika. ”

- Olof Palmes anförande vid TCO:s kongress i Stockholm, 820701.

Källa: http://www.olofpalme.org/wp-content/dokument/820701b_tco_kongress.pdf

”Men jag ville sluta där Fälldin börja. Fria val i en öppen demokrati är något väldigt fint och sällsynt. Dom flesta människorna i världen lever under förtryck, och det är viktigt att låta våra tankar gå till dom som kämpar för frihet och rättvisa i Polen och Turkiet. I Chile och El Salvador. I kommunismens, fascismen och rasismens diktaturer, och idag går våra tankar alldeles särskilt till den fria fackföreningsrörelsen i Polen. Ta bort undantagslagarna, frige Lech Walesa och låt utvecklingen mot demokrati i Polen fortskrida.”

- Olof Palme i valdebatt med Torbjörn Fälldin den 1 september 1982.

Källa: Sveriges Radio Minne - Hulkdebatten mellan Thorbjörn Fälldin och Olof Palme i Kalmar 1982.

“Det var arbetarrörelsen som fick ta huvudstöten i kampen mot våldsideoologierna i Europa. Otaliga socialdemokrater stupade på grund av sin övertygelse mot kampen mot stalinismen, fascismen och nazismen. Denna tradition gör att vi känner stark samhörighet och solidaritet med de krafter som idag kämpar för fri- och rättigheter som vi erövrade och lyckats att behålla och tålmodigt försökt bygga ut. Det gäller i Turkiet, där fackföreningsrörelsen fängslats och oppositionella döms till döden i massrättegångar. Det gäller i Afghanistan, där sovjetiska trupper förgäves söker krossa ett folkligt motstånd. Och det gäller i Östeuropa, där särskilt det polska folket - detta folk som lider oerhört i kampen för friheten i århundraden - de senaste åren åter fångat vår uppmärksamhet. Det var och är klart att vi i olika former ger våra känslor till känna när arbetare i ett grannland står upp i kampen för sina rättigheter och för sin frihet. Och det stödet tror jag att man har känt i Polen.”

- Olof Palmes tal om fred och säkerhet vid den Socialdemokratiska partikongressen 1984, 1984-09-17.

Källa: Kongressprotokoll för Sveriges Socialdemokratiska arbetarparti, 1984-09-17, A, s. 279-288.

http://www.olofpalme.org/wp-content/dokument/840917a_sap.pdf

”Vår solidaritet med medmänniskor får inte låta sig begränsas av olika politiska system. En fängslad fackföreningsledare är en fängslad fackföreningsledare, oavsett om det sker i Guatemala eller i Polen eller i Turkiet. En brinnande by är en brinnande by, oavsett om den terrorbombas i El Salvador eller i Afghanistan.”

- Olof Palmes tal om fred och säkerhet vid den Socialdemokratiska partikongressen 1984, 1984-09-17.

Källa: Kongressprotokoll för Sveriges Socialdemokratiska arbetarparti, 1984-09-17, A, s. 279-288.

http://www.olofpalme.org/wp-content/dokument/840917a_sap.pdf

”Här är såvitt jag förstår en gata, här är såvitt jag vet ett torg och jag ropar med

fulla hjärtan: Sovjetunionen bör lämna Afghanistan i fred och lämna detta land!"

- Olof Palme

Källa: Vilja gå vidare - En film om Olof Palme och hans idévärld